

LIMBAJUL VHDL - 2

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Unități de proiectare primare

- entitate (interfața sistemului)
  - specificație de pachet (vedere externă a posibilităților puse la dispoziție)
  - configurație (asociere componentă - model)
-

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Unități de proiectare secundare

- arhitectură (descrierea sistemului)
- corp de pachet (descrierea internă a funcționalităților)

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Entitate

entity nume_entitate **is**

{**generic** (listă de parametri generici)}

{**port** (listă de porturi)}

{**begin**

listă de instrucțiuni concurente}

end {nume_entitate}

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Entitate

- **numele entității** - **unic** în biblioteca respectivă
- **parametri generici** - pentru a **reutiliza** entitățile
- **port** - informații pentru semnale de interfață (nume, mod, tip, valori inițiale)
- **mod** - cuvinte rezervate - specifică **direcția** semnalelor
- mod: **in, out, inout, buffer, linkage**

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Arhitectură

```
architecture nume_arhitectură of nume_entitate is  
    ... Zona de declarații (tipuri, semnale, constante,  
    funcții, proceduri, componente)  
begin  
    ... Instrucțiuni concurente  
end {nume_arhitectură}
```

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Arhitectură

- tipuri de descriere:
  - structurală - interconectare de alte cutii negre
  - comportamentală - funcțională
  - flux de date - descriere algoritmică
  - hibridă - combinații între primele 3
- la o entitate - mai multe arhitecturi posibile
- **Observație** - entitatea și arhitectura trebuie să se găsească în aceeași bibliotecă

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Arhitectură

- **nume_entitate** trebuie să corespundă cu numele dat entității
- arhitectura face parte din **domeniul concurent** $\Rightarrow$ nu se admit declarații de variabile
- funcționalitatea descrisă de instrucțiuni concurente care se **execută asincron**

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Specificație de pachet

package nume_pachet **is**

definiții;

. . .   -- conținutul pachetului;

declarații;

end nume_pachet;

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Corp de pachet

```
package body nume_pachet is  
{declarații interne}  
...      -- subprograme;  
end nume_pachet;
```

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Corp de pachet

- conține **algoritmii** (strict secvențiali) pentru subprograme
- face parte din **domeniul secvențial** - nu se pot declara semnale

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Configurație

```
configuration nume_configurație of nume_entitate is  
    {Zona declarativă (numai clauza use și specificarea  
    atributelor)}  
    {Zona rezervată configurației}  
end {nume_configurație}  
for eticheta_instanței_componentei :  
    nume_componentă use entity nume_entitate  
    (numele_arhitecturii){parametrii generici}  
    {corespondența porturi formale / porturi actuale};  
end for;
```

UNITĂȚI DE PROIECTARE

Configurație

- descrie **corespondența** dintre componente (declarată în arhitecturi structurale sau hibride) și arhitecturi precizate pentru entitate

Comunicație

- procesul comunicării - implică **transmiterea informației**: sursă - destinație
  - **semnal** - purtător de informație
  - în general - semnal = fenomen fizic care se poate modifica în timp și/sau în spațiu, iar modificările se pot specifica prin instrucțiuni formale
  - semnale: electrice, mecanice, acustice, optice ...
-

Clasificarea semnalelor (și în VHDL)

- **externe** - purtătoare de informație între dispozitive
  - reprezintă interfața
  - în VHDL se declară **numai în entitate**
- **interne** - purtătoare de informație în interiorul dispozitivelor
  - nu sunt vizibile
  - în VHDL se declară **numai în arhitecturi**

Semnale electrice

- rol esențial în orice dispozitiv electronic
- permit **analizarea relațiilor temporale**
- în VHDL semnalele conțin și informații prezente și viitoare (istoria - history)
- linii de semnal:
  - singulare (de ex.: Clock) - o sigură valoare binară
  - multiple (magistrale) - combinație de valori binare (vectori de biți)

Semnale în VHDL

- în VHDL semnalul = corespunde reprezentării hardware a conceptului de purtător de informație
  - **reprezentarea** = structură de date simplă sau complexă, funcție de tipul datelor purtate de semnal
  - **declarațiile** de semnal - în domeniul concurent (entitate și arhitectură)
-

Semnale în VHDL

- acces la valori trecute, prezente și viitoare - prin **pilot (driver)** de semnal
- se memorează evenimentele care indică o **schimbare de valoare** la un moment de timp bine definit
- pot fi **modificate numai valorile** (evenimentele) **viitoare**

Semnale în VHDL

- operația de **atribuire a unei valori**:
  - prin conectare la un port de ieșire a unei componente
  - în domeniul concurent (corespunde descrierii flux de date)
  - în domeniul secvențial

SEMNALE

Declararea semnalelor

■ semnale externe

- port - canal de comunicare dinamică între o entitate (sau un bloc) și mediul înconjurător

■ caracteristici:

- nume
- mod - sensul fluxului de informație
- tip
- eventual valoare inițială

■ semnale interne

- cuvânt cheie **signal**
  - fără declarație de mod
-

SEMNALE

Vizibilitatea semnalelor

- determinată de **locul declarației**
  - **reguli:**
    - semnal declarat în pachet - văzut de unitățile de proiectare care utilizează pachetul
    - orice port - văzut în toate arhitecturile entității
    - semnal declarat în zona de declarații a arhitecturii - văzut numai în arhitectura respectivă
    - semnal declarat într-un bloc din arhitectură - văzut doar în acel bloc
-

Asignarea semnalelor

- instrucțiunile de asignare de valori modifică valoarea viitoare (modifică piloții)
- **element de formă de undă** - o pereche valoare + **after** + întârziere
- valoare
  - tip compatibil cu semnalul
  - poate fi:
    - constantă
    - rezultatul unei expresii

Asignarea semnalelor

■ întârzieri

- obligatoriu de tip Time
- apar obligatoriu în ordine crescătoare

■ întârziere nulă

- nu există dispozitive fizice care nu au timpi de propagare a semnalelor electrice (întârzieri)
  - întârziere delta - reprezintă o cauzalitate - este o întârziere nulă pentru simulare
-

Asignarea semnalelor

- 2 dimensiuni ale timpului

- timp real

- văzut de proiectant
- se măsoară în pași de simulare
- folosește unități de timp Time

- timp delta

- gestionat de simulator
  - în fiecare pas de simulare se alocă felii de timp infinitezimal pt. a gestiona succesiunea asignărilor
  - exprimarea cauzalității generate de succesiunea asignărilor
-

Asignarea semnalelor

- modele de transmisie
  - inerțial
    - filtrare impulsuri mai mici decât timpul de transmisie
    - modul implicit
  - transport
    - cuvânt cheie: **transport**
    - transmiterea oricărui impuls, indiferent de durata sa

PARAMETRI GENERICI

Scop

- transmiterea unei **informații statice** unui bloc
- blocuri generice = blocuri parametrizate
- în interiorul blocurilor
  - văzuți ca și constante
  - manipulați ca și constante

PARAMETRI GENERICI

Blocuri generice

- entitate
    - se poate compila
    - se găsește în bibliotecă
    - perechea entitate/arhitectură nu se poate simula
  - bloc intern declarat cu **block**
    - nu poate fi instanțiat din exteriorul arhitecturii în care se găsește și nici din interior
    - se poate instanția doar în momentul declarării
-

PARAMETRI GENERICI

Parametri declarați generici

- dimensiuni de obiecte complexe (vectori, magistrale ...)
  - iteratori pt. bucle **for**
  - parametri de temporizare:
    - întârzieri
    - timp de setup
    - timp de hold
    - timpi de comutare
-

PARAMETRI GENERICI

Sintaxa

```
generic (parametru1 {, alt_parametru} : tip_parametru  
{:= valoare_implicită});  
  
parametru2 {, alt_parametru} : tip_parametru  
{:= valoare_implicită};  
  
.....  
  
parametruN {, alt_parametru} : tip_parametru  
{:= valoare_implicită});
```


PARAMETRI GENERICI

Exemplu

```
POARTA_ȘI_NU: block
generic (nr_intrări: Natural := 3);
port (intrări: in Bit_Vector (1 to nr_intrări);
      ieșire: out Bit);
generic map (nr_intrări => 4); -- Instanțierea unei porți ȘI-NU cu 4 intrări
begin
--Zona de instrucțiuni din cadrul blocului
process (intrări)
variable V: Bit := '1';
begin
for I in 1 to nr_intrări loop
    V := V nand intrări(I);
end loop;
ieșire <= V;
end process;
end POARTA_ȘI_NU;
```

CONSTANTE

Scop

- informație statică declarată în interiorul modelului → arhitectură
  - valoare de inițializare care nu mai poate fi modificată
  - tipul valorii de inițializare
    - identic cu cel din declarație
    - nu poate fi acces sau fișier
  - declarare de constantă cu valoare amânată - în specificație de pachet
-

OPERATORI

Clase și priorități

- 7 clase, cu prioritate crescătoare de la 1 la 7:
  - 1. operatori logici: and, or, nand, nor, xor, xnor
  - 2. operatori relaționali: =, /=, <, <=, >, >=
  - 3. operatori de deplasare: sll, slr, sla, sra, rol, ror
  - 4. operatori de adunare: +, -, &
  - 5. operatori de semn: +, -
  - 6. operatori de înmulțire: *, /, mod, rem
  - 7. operatori diverși: **, abs, not

OPERATORI

Caracteristici

- operatorii logici
    - **predefiniți** pentru realizarea operațiilor logice: ȘI, SAU, ȘI-NU, SAU-NU, SAU-EXCLUSIV, COINCIDENȚĂ
    - operanzi de tip Boolean (False, True) și Bit ('0', '1')
    - funcționali pe vectori de elemente de tip Boolean sau Bit, dacă au aceeași lungime
-

OPERATORI

Caracteristici

- operatorii relaționali
  - rezultat de tip Boolean (False, True)
  - = și /= nu sunt definiți pt. tip fișier
  - la tipurile enumerate, primul element este considerat cel mai mic
    - exemplu: la tipul Boolean, False e mai mic decât True

OPERATORI

Caracteristici

- operatorii de deplasare - binari
  - operează pe vectori cu elemente de tip Bit sau Boolean
- operatorii de adunare - binari
  - & - definit pe vectori (tipul String = vector de caractere)
- operatorii de semn - unari
  - au prioritate mai mică decât înmulțirea → utilizarea parantezelor pt. evitarea erorilor

OPERATORI

Caracteristici

- operatori de înmulțire - binari
- operatori diverși
  - ****** - ridicare la putere
    - operandul din stânga de tip întreg sau flotant
    - puterea - obligatoriu tip întreg
  - **abs** - pe orice tip numeric
  - **not**
    - operator logic, unar
    - operează pe obiecte de tip Boolean și Bit și pe vectori de astfel de elemente

TIPURI DE DATE

Generalități

- VHDL puternic **tipizat**
  - fiecare semnal, variabilă, constantă are un tip (definit înainte de utilizare)
  - parametrii procedurilor și funcțiilor și rezultatul returnat de funcții - au obligatoriu un tip
- tipizarea obiectelor - protejează instrucțiunile de atribuire
- nivel de abstractizare relativ la implementarea structurilor de date → prin asociere de reprezentare simbolică independentă de partea hardware

TIPURI DE DATE

Tipuri de date

- 4 tipuri de date:
  - scalare - valoarea constituită dintr-un element
  - compuse - valoarea constituită din mai multe elemente
  - acces (pointeri)
  - fișier

TIPURI DE DATE

Clase de obiecte - familii de tipuri

	Constante	Variabile	Semnale	Fișiere
Scalare	DA	DA	DA	NU
Compuse	DA	DA	DA	NU
Acces	NU	DA	NU	NU
Fișier	NU	NU	NU	DA

TIPURI DE DATE

Tipuri scalare

- 4 tipuri: enumerate, întregi, flotante, fizice
- ordonate (pot fi comparate)
- interval de validitate - restrânge valorile posibile
  - **range** expresie 1 **to** expresie2;
  - **range** expresie 3 **downto** expresie4;

TIPURI DE DATE

Tipuri scalare enumerate

- **type** Nume **is** (valoare_simbolică1, valoare simbolică2, ...);
- simbolurile: identificatori sau caractere
- predefinite în pachetul Standard:
  - **type** Boolean **is** (False, True);
  - **type** Bit **is** ('0', '1');
  - **type** Severity_Level **is** (Note, Warning, Error, Failure);
  - Character - toate caracterele admise în VHDL
- poziția - induce relația de ordine între elemente

TIPURI DE DATE

Tipuri scalare întregi

- sunt definiți operatorii aritmetici
  - în declarație se indică domeniul (**range**)
    - exemplu: **type** Nume **is range** 1 to 15;
  - tipul Integer predefinit în pachetul Standard
  - tipurile Positive și Natural - subtipuri ale Integer
  - conversie implicită în Universal_Integer - tip virtual
-

TIPURI DE DATE

Tipuri scalare flotante

- sunt definiți operatorii aritmetici
  - în declarație se indică domeniul (**range**)
  - tipul Real predefinit în pachetul Standard
  - intervalul domeniului - cu precizie de minimum 6 cifre după virgulă
  - conversie implicită în Universal_Real - tip virtual
-

TIPURI DE DATE

Tipuri scalare fizice

- în VHDL - noțiune de unitate de cantitate
- caracteristici:
  - unitatea de bază
  - intervalul valorilor autorizate
  - eventual colecție de subunități cu corespondențele lor
- sunt definiți operatorii aritmetici
- între număr și unitatea de măsură - spațiu!!!
- toate valorile unui tip fizic și toate valorile de conversie trebuie să fie numere întregi

TIPURI DE DATE

Tipuri scalare fizice

- **Time** - singurul tip fizic predefinit în pachetul Standard → tip utilizat de simulator
  - unitatea de bază - femptosecunda
  - definit de un interval cu capetele exprimate pe 64 biți
  - unități: fs, ps, ns, ms, sec, min, hr

TIPURI DE DATE

Tipuri compuse

- 2 tipuri compuse:
  - tablouri - colecție de obiecte de același tip
  - articole - colecție de obiecte de tipuri diferite

TIPURI DE DATE

Tipuri compuse

- tablouri
    - structuri omogene
    - elementele accesibile pe baza unor indecși
    - definirea:
      - specificarea tipului
      - indicarea numărului indecșilor (tip discret)
      - specificarea tipului elementelor (fără tipul fișier)
    - vector - tablou cu un singur index
-

TIPURI DE DATE

Tipuri compuse

■ tablouri

■ constrânse

- intervalul de variație al indecșilor cunoscut cu anticipație
- sensul de variație a indecșilor - specificat cu **to** și **downto**
- exemple:
  - **type** Adresă **is array** (0 **to** 15) **of** Bit;
  - **type** Word **is array** (31 **downto** 0) **of** Bit;
  - **type** Memory **is array** (Adresă) **of** Word;

TIPURI DE DATE

Tipuri compuse

■ tablouri

■ neconstrânse

- intervalul de variație al indecșilor cunoscut numai în timpul simulării
- (box) amână definirea intervalului de indexare și a direcției de variație
- 2 tablouri neconstrânse în pachetul Standard:
  - **type** Bit_vector **is array** (Natural range) **of** Bit;
  - **type** String **is array** (Positive range) **of** Character;

TIPURI DE DATE

Tipuri compuse

- articole
  - elemente (câmpuri) diferite
  - enumerare câmpuri între **record ... end record**
  - selectarea prin notația cu punct

TIPURI DE DATE

Tipuri compuse

- indicarea valorilor - notația prin agregare
  - asociere pozițională
    - contează ordinea în lista elementelor
  - asociere prin denumire
    - nume => valoare
    - ordinea câmpurilor nu contează
  - asociere mixtă
    - începe cu partea pozițională
  - pentru inițializare se folosește **“others”**

TIPURI DE DATE

Tipuri acces (pointeri)

- indică spre obiecte definite anterior
- pt. crearea dinamică de obiecte → alocarea dinamică a memoriei
- alocarea - **new**; dezalocarea - **delete**
- la declarare - inițializare cu valoarea implicită **null**

TIPURI DE DATE

Tipuri fișier

- fișiere cu acces secvențial
- la declarare trebuie precizat tipul de date din fișier
- 3 subprograme create automat la declararea de tip fișier: Read, Write, Endfile

TIPURI DE DATE

Conversii de tip

- conversia - **foarte restrictivă**
- posibilă în 3 cazuri:
  - tipuri cu reprezentare întreagă sau flotantă
  - pentru tablouri
    - aceleași dimensiuni
    - aceleași tipuri de elemente
    - indecșii trebuie să fie convertibili
  - conversia unui tip în el însuși

Generalități

- caracteristică asociată unui tip sau unui obiect, care poate fi cunoscută în mod dinamic, în timpul rulării
- notație - adăugarea unui **apostrof** după numele tipului sau obiectului
- attribute:
  - predefinite
  - definite de proiectant

ATTRIBUTE

Attribute predefinite

- pot fi: valori (tipizate), funcții, tipuri, intervale de variație
  - se aplică unor prefixuri care pot fi: valori, tipuri, etichete
  - simplifică scrierea
  - apar în funcții utilitare
-

Attribute predefinite

- attribute definite pe tipuri
  - T desemnează un tip (obiectul asupra căruia acționează atributul), prefix al atributului
  - `obiect'nume_atribut(parametri)`

ATTRIBUTE

Attribute predefined

- attribute definite pe tipuri
  - tip sau subtip **scalar** T; X = tip scalar

■ Atribut	Rezultat
T'left	Limita la stânga a lui T
T'right	Limita la dreapta a lui T
T'low	Limita inferioară a lui T
T'high	Limita superioară a lui T
T'base	Tipul de bază a lui T
T'image(X)	Șirul X
T'value(X)	Valoare de tip T

ATTRIBUTE

Attribute predefined

- attribute definite pe tipuri
  - tip sau subtip **discret** sau **fizic** T; X membru al lui T; N număr întreg

■ Atribut	Rezultat
T'pos(X)	Numărul poziției lui X în T
T'val(N)	Valoarea la poziția N în T
T'leftof(X)	Valoarea în T, cu o poziție în stânga lui X
T'rightof(X)	Valoarea în T, cu o poziție în dreapta lui X
T'pred(X)	Valoarea în T, cu o poziție mai mică decât X
T'succ(X)	Valoarea în T, cu o poziție mai mare decât X
T'ascending	Valoare booleană pt. interval crescător sau descrescător

ATTRIBUTE

Attribute predefined

- attribute definite pe tipuri sau subtipuri **tablou**
  - $A = \text{tablou}$; $N = \text{număr întreg între } 1 \text{ și numărul dimensiunilor lui } A$

■ Atribut	Rezultat
-----------	----------

$A'_{\text{left}}(N)$	Limita stânga a domeniului indicelui dimensiunii N a lui A
$A'_{\text{right}}(N)$	Limita dreapta a domeniului indicelui dimensiunii N a lui A
$A'_{\text{low}}(N)$	Limita inferioară a domeniului indicelui dimensiunii N a lui A
$A'_{\text{high}}(N)$	Limita superioară a domeniului indicelui dimensiunii N a lui A
$A'_{\text{range}}(N)$	Domeniul indicelui dimensiunii N a lui A
$A'_{\text{reverse\_range}}(N)$	Inversul domeniului indicelui dimensiunii N a lui A
$A'_{\text{length}}(N)$	Lungimea domeniului indicelui dimensiunii N a lui A
$A'_{\text{ascending}}(N)$	Valoare booleană pentru direcția indicelui dimensiunii N a lui A

ATTRIBUTE

Attribute predefined

- attribute definite pe semnale S
  - attribute semnal

■ Atribut	Rezultat
-----------	----------

S'delayed(T)	Semnal S întârziat cu T unități de timp
S'stable(T)	Valoare booleană True dacă S e fără evenimente în T
S'quiet(T)	Valoare booleană True dacă S e inactiv în T
S'transaction	Modificare valoare Bit de câte ori S este activ

ATTRIBUTE

Attribute predefinite

- attribute definite pe semnale S
  - attribute funcție

■ Atribut	Rezultat
-----------	----------

S'event	Valoare booleană True pt. eveniment pe S
S'active	Valoare booleană True dacă S e activ
S'last_event	Timpul trecut de la ultimul eveniment pe S (valoare Time)
S'last_active	Timpul trecut de la ultima activare a lui S (valoare Time)
S'last_value	S imediat înainte de ultima modificare
S'driving_value	Permite o operație de atribuire
S'driving	Valoare booleană dacă S nu este deconectat

ATTRIBUTE

Atribute predefinite

- atribute definite pe obiecte în sens larg X
  - utilizate pentru elaborare de mesaje

■ Atribut

Rezultat

X'simple_name

Numele X

X'path_name

Numele X și etichetele de revenire la X

X'instance_name

Numele X, etichetele de revenire la X,
informații de configurare

ATTRIBUTE

Attribute definite de utilizator

- declarare atribut
  - **attribute** nume_atribut: tip_atribut;
- specificare atribut (primește valoare)
  - **attribute** nume_atribut **of** obiect **is** expresie;
  - nu pot fi decât constante, deci sunt statice
- utilizare atribut - cu notația cu apostrof
  - obiect'nume_atribut

ATTRIBUTE

Atribute definite de utilizator

- se pot raporta la:
  - entități, arhitecturi, configurații, pachete, proceduri, funcții, tipuri, subtipuri, constante, semnale, variabile, componente, etichete
- raportarea se poate face:
  - la anumite elemente, care trebuie numite în câmpul “obiect”
    - `nume_element`, `{nume_element}`: clasă_element
    - pentru toate celelalte elemente ale unei clase:
      - **others**: clasă_element
  - la toată clasa de elemente
    - **all**.clasă_elemente